

Uitvoeringsplan

Actiepunten gemeenten

Mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering in het Westerkwartier

2017 - 2018

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Beleidskader Niveau 1 Ondersteuning vanuit de samenleving.....	3
Beleidskader Niveau 2 Algemene voorzieningen.....	4
Beleidskader Niveau 3 maatwerkvoorzieningen.....	6
Begroting 2017	7

Inleiding

Om lokaal uitvoering te kunnen geven aan de taken die de gemeenten voor mantelzorgondersteuning in de Wmo moet uitvoeren zijn eind 2016 beleidskaders vastgesteld.

De steunpunten Welzijn/Mantelzorg zorgen voor het overgrote deel van de uitvoering van de gestelde kaders. Het uitvoeringsplan 2017-2018 dat door de steunpunten is opgesteld laat zien op welke wijze zij hier uitvoering aan willen geven. Voor de gemeente zijn er ook enkele kaders die uitgewerkt moeten worden, hiervoor is 10% (€ 26.180,-) van het totale mantelzorgbudget (€ 261.802,-) gereserveerd. Het uitvoeringsplan van de gemeenten hangt nauw samen met het uitvoeringsplan van de steunpunten. Actiepunten zullen dan ook in nauwe samenwerking worden opgepakt.

In deze notitie wordt beschreven welke actiepunten de gemeenten in 2017 en 2018 gaan uitvoeren. De beleidskaders zijn per niveau van ondersteuning uiteen gezet, deze niveaus worden ook aangehouden aan in de activiteitenlijst.

Beleidskader Niveau 1 Ondersteuning vanuit de samenleving

1) Mantelzorgvriendelijke gemeente worden als voorbeeld voor andere werkgevers.

De gemeente Zuidhorn heeft sinds september 2015 de erkenning “mantelzorgvriendelijke werkgever”. Daarnaast zijn zij ook ambassadeur van Werk&Mantelzorg. Dit betekent dat zij zowel in het eigen personeelsbeleid mantelzorg-vriendelijk zijn, maar ook actief naar buiten toe het thema uitdragen. De gemeenten Grootegast, Leek en Marum gaan eenzelfde proces doorlopen om een mantelzorgvriendelijke werkgever/gemeente te worden om zo het goede voorbeeld te geven aan de werkgevers in de Westerkwartier gemeenten.

Doel:

- Een goede mantelzorgvriendelijke werkgever zijn.
- Voorbeeld zijn voor andere werkgevers in het Westerkwartier.

Werkwijze:

Wat: In samenwerking met Stichting Werk & Mantelzorg toewerken naar de erkenning mantelzorgvriendelijke gemeenten.

Wie: Beleidsmedewerkers Mantelzorg, Hoofden P&O, bestuurders.

Tijdsplanning: Zomer 2017 – Gesprekken zijn gevoerd met P&O.
Najaar 2017 - Start proces naar erkenning.

Wat: Werkgevers benaderen middels de Buzz on tour. Op een positieve en stimulerende aanpak werkgevers informeren en stimuleren om met het thema aan de slag te gaan.

Wie: Beleidsmedewerkers Mantelzorg en bestuurders.

Tijdsplanning: Na het verkrijgen van de erkenning mantelzorgvriendelijke gemeente.

Beleidskader Niveau 2 Algemene voorzieningen.

1) Steunpunten mantelzorg versterken.

De steunpunten mantelzorg worden ondersteund bij het tot stand komen van het uitvoeringsplan 2017-2018. De steunpunten worden financieel ondersteund om het uitvoeringsplan daadwerkelijk te kunnen uitvoeren en tweejaarlijks is er een evaluatie moment met de steunpunten om de stand van zaken met elkaar te bespreken. Om met elkaar nieuwe afspraken te maken en eventueel het beleid aan te passen.

Doel:

De steunpunten zodanig faciliteren dat ze de mogelijkheden hebben op een goede wijze uitvoering te kunnen geven aan de gestelde beleidskaders. Dit alles met als centrale doel het ondersteunen van onze mantelzorgers zodat ze hun zorgtaken kunnen vervullen en volhouden, in combinatie met goede zorg voor henzelf en de uitvoering van andere levenstaken.

Werkwijze:

1. Wat: Ambtelijke ondersteuning bij het tot stand komen van het uitvoeringsplan in de vorm van verslaglegging en schrijven. Op deze manier het werk bij de Steunpunten verlichten en zorgdragen voor bewaken proces en tijdsplanning.
Wie: Beleidsmedewerker Mantelzorg.
Tijdsplanning: Eerste kwartaal 2017.

2. Wat: Financiële ondersteuning.
Wie: Gemeente.
Tijdsplanning: Na vaststelling door de vier colleges in het Westerkwartier.

2) Voor veel voorkomende ondersteuningsvragen de mogelijkheden onderzoeken om algemene voorzieningen te ontwikkelen.

Wij zullen in deze ons als eerste richten op respijtzorg omdat deze ondersteuningsvraag het meest duidelijk aanwezig lijkt te zijn. Uit onderzoek blijkt dat landelijk tenminste 480.000 mantelzorgers een onvervulde behoefte hebben aan (meer) respijtzorg . Landelijk maar ook in het Westerkwartier wordt er weinig gebruik gemaakt van kortdurend verblijf(maatwerkvoorziening in de Wmo). Dit is opmerkelijk omdat er wel een behoefte is, maar er niet veel gebruik van wordt gemaakt. We gaan onderzoeken wat hiervan de reden is en wat de wensen zijn van onze mantelzorgers met betrekking tot respijtzorg. Dit doen we o.a. door in gesprek te gaan met onze Wmo-consulenten. De consulenten kunnen met hun ervaring en inzichten veel informatie geven over dit onderwerp. Daarnaast gaan we mantelzorgers thuis bezoeken om samen met hun in gesprek te gaan over respijtzorg. Ook hebben we hierin overleg over met onze mantelzorgsteunpunten, zij besteden hier in het uitvoeringsplan tevens aandacht aan. Gaandeweg het proces kan het zijn dat er nog meer partijen worden bevraagd over dit onderwerp. Denk bijvoorbeeld aan huisartsen, wijkverpleegkundigen etc. Aan het einde van dit proces willen we de kennis hebben om respijtzorg (kortdurend verblijf) te ontwikkelen die aansluit op de behoeften van de mantelzorgers. Wanneer gedurende het jaar blijkt dat ook andere ondersteuningsvragen veel voorkomen zullen die ook opgepakt worden.

Doel:

Met de uitkomsten uit dit onderzoek kan er respijtzorg worden ontwikkelt die aansluit op de behoefte en wensen van de inwoners in het Westerkwartier met als uiteindelijk doel overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen.

Werkwijze:

Wat: Vragen waarop we o.a. antwoord willen krijgen zijn: Hoeveel wordt er in het Westerkwartier gebruik gemaakt van kortdurend verblijf? Waarom wordt er relatief weinig gebruik gemaakt van respijtzorg in de vorm van kortdurend verblijf? Welke vormen van respijtzorg sluiten aan op de behoefte en wensen van onze mantelzorgers? Hoe verloopt de overgang vanuit Jeugd naar Wmo?

Wie: Beleidsmedewerker Mantelzorg.

Tijdsplanning: Voorjaar 2017 starten.

3) Westerkwartier gelijkloidend beleid opstellen voor mantelzorgwoningen.

De vier gemeenten in het Westerkwartier gaan via het spoor van ruimtelijke ordening op verschillende wijze om met mantelzorgwoningen. In het Besluit Omgevingsrecht (Bor) is met ingang van november 2014 de mogelijkheden opgenomen om via vergunningsvrij bouwen te voorzien in mantelzorgbehoefte. Dit is vastgelegd in artikel 2 van bijlage II van het BOR

Op 1 februari 2017 heeft de gemeente Leek de notitie mantelzorgwonen vastgesteld. De gemeenten Grootegast, Marum en Zuidhorn hebben geen specifiek beleid vastgesteld. Net als de andere gemeenten volgt Leek het ruimtelijke spoor van het Bor. Wel is er voor inwoners van 65 jaar of ouder een mogelijkheid om zonder indicatie mantelzorgwonen te realiseren. Dit heeft de gemeente Leek gedaan om vooruitlopend op een zorgbehoefte als inwoner te kunnen anticiperen. Een belangrijke voorwaarden hierbij is dat er een aantoonbare persoonlijke relatie is tussen de hoofdbewoner en de 65-plusser.

Via het bestemmingsplan buitengebied, dat door de vier gemeenten in het Westerkwartier is vastgesteld, is voor het buitengebied wel een gezamenlijk beleid geformuleerd. Onder voorwaarden is mantelzorg bij (bedrijfs)woningen in aanbouwen en bijgebouwen via een afwijkingsprocedure toegestaan. Voor een aantal situaties kan ook de regeling voor het bestemmingsplan buitengebied niet van toepassing zijn door de verruiming van het vergunningsvrij bouwen.

In de woonzorgvisie Westerkwartier, deze moet nog nader worden uitgewerkt en vastgesteld worden, wordt het onderwerp mantelzorgwonen opgenomen en krijgt hierin een specifieke plek.

Doel:

Gelijkloidend beleid 'mantelzorgwoningen' in het Westerkwartier.

Werkwijze:

Wat: De notitie uit gemeente Leek is gedeeld met de andere Westerkwartiergemeenten. De beleidsmedewerkers worden in april gevraagd om een reactie op de notitie, om te kijken waar de verschillen in denkwijzen zitten of naar de mogelijkheid om de notitie één op één over te nemen.

Wie: Beleidsmedewerkers Wmo en Ruimtelijke Ordening.

Tijdsplanning: Februari 2017 – juli 2017.

Beleidskader Niveau 3 maatwerkvoorzieningen

1) Bij de inkoop van maatwerkvoorzieningen expliciet aandacht blijven besteden aan de positie van de mantelzorger.

Bij de inkoop van de gemeentelijke georganiseerde maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo 2015 is op verschillende manieren aandacht besteed aan de positie van de mantelzorger. Bij zowel begeleiding groep als begeleiding individueel en de HH2 wordt de aanbieder gevraagd ook zicht te hebben op de mantelzorger en overbelasting te voorkomen. Het product kortdurend verblijf is speciaal een functie (respijtzorg) die mantelzorgers tijdelijk ontlast en daarmee ondersteunt. Vanaf 20 maart 2017 is er een medewerker contract en relatiebeheer die bij onze actieve beheerders op bezoek gaat en ook specifiek aandacht in het gesprek met de aanbieder heeft over de mantelzorgers van zijn cliënt

Doel: Aandacht voor de mantelzorger en zijn/haar behoeften met als doel het ondersteunen van onze mantelzorgers zodat ze hun zorgtaken kunnen vervullen en volhouden. Dit in combinatie met goede zorg voor henzelf en de uitvoering van andere levenstaken.

Werkwijze:

Wat: Op een integrale manier samenwerken met contract en relatie beheer maatwerk WMO en Jeugd. In de adviesgroep maatwerk Wmo specifiek aandacht vragen voor de positie van de mantelzorger.

Wie: Beleidsmedewerkers.

Tijdsplanning: Gehele jaar door en in ieder geval elk kwartaal dit onderwerp met elkaar bespreken.

2) Meer bekendheid voor respijtzorg genereren en respijtzorg beter aansluiten op de behoefte van mantelzorger en zorgvrager.

Onder de activiteiten van niveau 2 wordt beschreven dat wij willen onderzoeken waarom er in de Wmo relatief weinig gebruik wordt gemaakt van kortdurend verblijf (maatwerkvoorziening respijtzorg). We vermoeden dat dit komt omdat het niet goed aansluit op de wensen en behoeften van mantelzorgers. Dit vraagstuk zal in 2017 uitgezocht worden en wanneer hier een antwoord op is gevonden weten wij ook hoe we meer bekendheid gaan genereren en voor welke vorm van respijtzorg wij bekendheid willen genereren.

Doel:

Respijtzorg ontwikkelen die aansluit op de behoefte en wensen van de inwoners in het Westerkwartier en daar bekendheid aan geven met als uiteindelijk doel overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen.

Werkwijze:

Wat: Vanaf het voorjaar 2017 onderzoek. Implementatie zo snel mogelijk. Wanneer de implementatie kan plaatsvinden hangt af van het product dat ontwikkeld moet worden.

Wie: Beleidsmedewerkers.

Tijdsplanning: Start maart 2017.

Begroting 2017

De komende jaren krijgen wij meer inzicht in de kosten voor de gemeenten. Juist ook door de samenwerking met de steunpunten zullen we steeds meer inzicht krijgen in activiteiten die nodig zullen zijn. Elke gemeente heeft 90 % van haar budget voor mantelzorgondersteuning en – waardering beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsplan van de steunpunten. De 10% (€ 26.180) die overblijft wordt ingezet op de activiteiten die wij zelf gaan uitvoeren.

Begroting 2017			
POST	OMSCHRIJVING	BEDRAG/2017	BEDRAG/2018
1.	Mantelzorgvriendelijke gemeente worden als voorbeeld voor andere werkgevers.	€ 6.500 voor een medium pakket ¹ (Inclusief: nulmeting, lunchbijeenkomst bewustwording campagne, HR-toolkit/advies en interne receptie.)	€0,00 Uitgaande van de erkenning te hebben afgerond in 2017
2.	BuZZ on tour: Campagne bus om op een positieve en stimulerende aanpak werkgevers informeren en stimuleren om met het thema aan de slag te gaan.	€ 5.327,- per bus. ² Nader te bepalen hoeveel bussen nodig zijn.	€ 5.327,- per bus. Nader te bepalen hoeveel bussen nodig zijn.
3.	Onderzoek naar respijtzorg	p.m.	p.m.
Totaal:		In ieder geval: € 11.827,-	In ieder geval: € 5.327,-

¹ Zie bijlage 1 voor meer informatie.

² Zie bijlage 2 voor meer informatie.

Bijlagen